

WŁADYSŁAW SZLENGEL

Już czas

WŁADYSŁAW SZLENGEL

CO CZYTAŁEM UMARŁYM

Już czas

Już czas! Czas!

Długo nas dniem obrachunku straszy!
Mamy już dosyć modlitw i pokut.
Dzisiaj Ty staniesz przed sądem naszym
I będziesz czekał pokornie wyroku.
Rzucim Ci w serce potężnym kamieniem
Błuzniercze, straszne, krwawe oskarżenie.
— Ostrzem toporu¹, brzeszczotem szabel
Wedrze się w niebo jak wieża Babel²
I Ty, tam w górze, wielki skazaniec,
Tam w międzygwiazdnej straszliwej ciszy,
Ty każde słowo nasze usłyszysz,
Jak Cię oskarża naród wybraniec,
— Nie ma zapłaty, nie ma zapłaty!!!
To, żeś nas kiedyś, dawnymi laty,
Wywiódł z Egiptu do naszej ziemi,
To nic nie zmieni! To nic nie zmieni!
Teraz Ci tego już nie przebaczymy,
Że Tyś nas wydał w ręce siepaczy —
Za to, że w czasie tysiącleci
Byliśmy Tobie jak wierne dzieci.
Z Twoimi imieniem każdy z nas konał
W cyrkach cesarów, w cyrku Nerona³.
Na krzyżach Rzymian, stosach Hiszpanii⁴
Bici i lżeni, poniewierani.
A tyś nas wydał w ręce Kozakom,
Co rwali w strzępy święty Twój zakon⁵.
Za męki getta, widma szubienic
My, upodleni, my — umęczeni —

Bóg, Sąd

Śmierć bohaterska

¹toporu — dziś popr. forma D.lp: topora. [przypis edytorski]

²wieża Babel — według biblijnej opowieści (por. Rdz 11) wieża ta miała w zamierzeniu swych budowniczych sięgać szczytem nieba i stała się symbolem przeciwstawienia się ludzi Bogu. Aby udaremnić ludzkie plany, Bóg pomieszał języki budowniczych, którzy nie mogąc się ze sobą porozumieć, nie mogli także dokończyć budowy. [przypis edytorski]

³Nero — właśc. Lucjusz Domicjusz (37–68 r. n.e.) — cesarz rzym. od 54 r. n.e. Był synem konsula Gnejusza Domicjusza Ahenobarbusa i Agrypiny Młodszej, siostry Kaliguli. Kiedy jego matka została żoną cesarza Klaudiusza, ten adoptował Lucjusza, który wówczas przyjął imię Nero Claudius Caesar Augustus Germanicus. Wkrótce Agrypina otruła męża i przejęła władzę, a siedemnastoletni Neron został cesarzem. Stopniowo ograniczał wpływy matki, by w 59 r. n.e. kazać ją skrytobójczo zamordować. Wbrew świadectwu Tacyta, za którym zwykło się podążać, Neron był utalentowanym poetą i aktorem, miłośnikiem kultury i sztuki gr., jego wczesnym wychowawcą był filozof stoicki, Seneka. [przypis edytorski]

⁴stosy Hiszpanii — Żydzi hiszpańscy zostali zmuszeni do przejścia na katolicyzm pod groźbą wygnania. Później Święta Inkwizycja często skazywała konwertytów na śmierć za potajemne praktykowanie religii żydowskiej. [przypis edytorski]

⁵zakon (daw.) — prawo. [przypis edytorski]

Za śmierć w Treblince⁶, zgięci pod batem,
Damy zapłatę!! Damy zapłatę!!
— Teraz nie ujdiesz już swego końca!
Gdy Cię sprowadzim na miejsce kaźni,
100-dolarowym złotym krążkiem słońca
Ty nie przekupisz wartownika łaźni.
I kiedy kat Cię popędzi i zmusi,
Zagna i wepchnie w komorę parową,
Zamknie za Tobą hermetyczne wieka,
Gorąca para zacznie dusić, dusić,
I będziesz krzyczał, będziesz chciał uciekać —
Kiedy się skończą już konania męki,
Zawłoką, wrzucą, tam potwornym dołem
Wyrwą Ci gwiazdy — złote zęby z szczęki —
A potem spalą.
I będziesz popiołem.

Pieniądz, Słońce

Bóg, Śmierć

Warszawa, getto, grudzień 1942

---

⁶Treblinka — obóz zagłady funkcjonujący w okresie od lipca 1942 roku do listopada 1943 roku w pobliżu wsi Treblinka w obecnym województwie mazowieckim; kierowano do niego Żydów z polskich gett w ramach akcji zagłady Żydów noszącej kryptonim Reinhardt; w obozie funkcjonowały komory gazowe. [przypis edytorski]

Ten utwór nie jest objęty majątkowym prawem autorskim i znajduje się w domenie publicznej, co oznacza że możesz go swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać. Jeśli utwór opatrzony jest dodatkowymi materiałami (przypisy, motywy literackie etc.), które podlegają prawu autorskiemu, to te dodatkowe materiały udostępnione są na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa – Na Tych Samych Warunkach 3.0 PL.

Źródło: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/szlengel-juz-czas/>

Tekst opracowany na podstawie: Władysław Szlengel, *Co czytałem umarłym*, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1979.

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Publikacja sfinansowana ze środków pozostałych ze zbiorów, które nie zakończyły się sukcesem.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Agnieszka Tulicka, Aleksandra Kopeć, Paulina Choromańska, Paweł Koziół.

Okładka na podstawie: [Georgie Pauwels@Flickr](mailto:GeorgiePauwels@Flickr), CC BY 2.0

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Nowoczesna Polska – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Nowoczesna Polska, KRS 0000070056.

Dołącz do Towarzystwa Przyjaciół Wolnych Lektur i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: szczegóły na stronie Fundacji.